

LAŽ

U svoj dosadašnjoj prepisci oko rada i nerada Centra dr. Rudolf Steiner u Donjem Kraljevcu, stalno se provlači nit koja govori o lažima, smicalicama, mahinacijama, klevetama, delimične istine i ISTINE. Šta duhovna nauka kaže o LAŽI i ISTINI?

Ono što duhovna nauka govori o LAŽI, treba da bude spoznaja koja će svakoga od učesnika u ovoj prepirci da urazumi. Da li će biti tako ili ne, zavisi od toga šta je LAŽ i kakve su posledice laži. O tome se govori na više mesta, pa da počnemo:

U GA 102, Uticaj duhovnih bića na čoveka, u predavanju u Berlinu, 04.06.1908, prevodilac Mirjana Špadijer, Rudolf Štajner govori o laži:

Dogod ne naiđu ikakve abnormalnosti, postoji ispravnost zajedničkog dejstva duhovnih bića u čoveku tokom noći. No vrlo lako mogu nastupiti neke neregularnosti, i ovde dolazimo na poglavlje duhovne nauke koje je vanredno važno za praktični ljudski duševni život, i htelo bi se da ono u najširem opsegu bude ne samo teoretski spoznato, nego da u najširoj razmeri daje osnovu za određena poslovanja čovečjeg duševnog života. Čovek sebi često ne predstavlja da činjenice duševnoga života imaju široko, široko dejstvo. U izvesnim povezanostima sam već skrenuo pažnju da činjenice duševnog života svoje pravo objašnjenje nalaze tek time, da se posmatraju u smislu duhovne nauke. Svi znamo duboki značaj

izreke: duhovno naučno posmatrano, **laž je jedna vrsta ubistva.**

– I kazao sam vam, da se u astralnom svetu u stvari događa jedna **vrsta eksplozije, kada čovek kaže laž** – na određeni način, **već kada je on samo misli** – da se nešto dogodi u duhovnome svetu **kada čovek laže, što za duhovni svet ima nadaleko uništavajuće dejstvo kao neka nesreća u fizičkome svetu.**

No ovakve stvari, koje se takođe pominju na određenome stepenu duhovno-naučnoga posmatranja i toliko su karakterizirane kadgod je to moguće, dobijaju sve veću jasnost i utemeljenje, kada se napreduje u duhovno-naučnome saznanju.

Danas ćemo upoznati **jedno drugo dejstvo laži, klevetanja**, iako se ovde na laž i klevetanje uopšte ne misli na onako opustošen način, kao što se ove reči upotrebljavaju u grubome smislu. No već kada čovek u onome finijem smislu, na primer **iz konvencije, iz svakojakih društvenih ili partijskih obzira na istini oboji ovo ili ono**, u duhovno-naučnom smislu svuda **imamo posla s laži.**

Možda je čitav čovekov život, iako nije natopljen lažima, ipak **natopljen lažljivo obojenim manifestacijama.** Materijalistička prosvećenost svakako uviđa da se vrši neki uticaj na njegovo fizičko telo, kada mu neko sekirom udari lobanju. On svakako uviđa i da postoji dejstvo na njegovo fizičko telo kada mu se glava vozi železnicom, kad dobije čir na nekome delu tela, ili kad nadru bacili. Pojmljivo je da će prosvećeni čovek utvrditi da je izvršeno dejstvo na fizičko telo. Da je čovek jedno jedinstvo, duhovno obdareno biće,

da dakle događanja u višim članovima njegove telesnosti, u astralnom telu i Ja uopšte treba posmatrati tako da se to dejstvo nastavlja u fizičkome delu njegove telesnosti, na to se obično čak ni ne pomišlja. **Ne pomišlja se da na primer izricanja laži i neistinosti, pa već i neistine u životnim uslovima ima istinska dejstva na čovekovo fizičko telo.** Vidovitim putem možemo utvrditi sledeće. Kada je čovek recimo danju počinio neku laž, **dejstvo ove laži ostaje prisutno u fizičkome telu,** što vidovito opažanje može videti dok čovek spava. Pretpostavimo sad da je neko uopšte **lažljiv čovek, da nagomilava laži.** Tada on **ima mnogo takvih dejstava u svome fizičkom telu.** Sve se to na određeni način učvršćuje noću, i dešava se nešto vrlo značajno. **Ovi umeci, ova stvrdnjavanja u fizičkom telu** se vrlo rđavo slažu s bićima koja noću moraju zaposedati fizičko telo, koja dakle, kako smo videli, iz drugih svetova u fizičkome izvršavaju one funkcije, koje danju vrše astralno telo i Ja. **Posledica je** da će tokom života pomoću takvih, moglo bi se kazati lažima zaraženih tela, biti otcepljeni delovi onih bića, koja se tokom noći spuštaju u čoveka. Tu opet imamo proces otcepljenja. Oni vode do toga da, kada čovek umre, njegovo fizičko telo ne ide samo putem kojim bi išlo u regularnome protoku postojanja, nego tu preostaju izvesna bića, koja su dejstvom laži i kleveta takoreći bila proizvedena u fizičkome telu i odrešena iz duhovnog sveta. **Takva zaobilazno odrešena bića sad takođe zuje unaokolo u našem svetu. Ona pripadaju onim klasama bića, koja nazivamo**

fantomima. U njima imamo određene **grupe elementarnih bića koja su srodna s našim fizičkim telom,** pre svega nevidljiva za spoljne fizičke oči, i koja se umnožavaju pomoću laži i klevetanja. **Laži i klevete faktički naseljavaju naš zemaljski krug takvim fantomima. Na ovaj način upoznajemo jednu novu klasu elementarnih bića.**

Tekst priredio Mr Đorđe Savić, Pančevo, 2017